

Наукові перспективи
Видавнича група

№ 7 (48)

2025

НАУКА і ТЕХНІКА

серія: право, серія: економіка, серія: педагогіка,
серія: техніка, серія: фізико-математичні науки

СЬОГОДНІ

З Україною

в серці!

Видавнича група «Наукові перспективи»

Всеукраїнська Асамблея докторів наук із державного управління

Асоціація науковців України

«Наука і техніка сьогодні»

*(Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка»,
Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка»)*

Випуск № 7(48) 2025

Київ – 2025

**«Наука і техніка сьогодні» (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка»,
Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка»): журнал.
2025. № 7(48) 2025. С. 2116**

*Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 07.04.2022 № 320 журналу
присвоєно категорію "Б" із економіки та педагогіки (спеціальності – 015 -
Педагогічні науки; 076 - Економічні науки)*

*Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 06.06.2022 № 530 журналу
присвоєно категорію "Б" із права (спеціальність – 081 Юридичні науки)*

*Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 10.10.2022 № 894 журналу присвоєно
категорію "Б" із техніки (спеціальність - 122 Комп'ютерні науки)*

*Журнал видається за підтримки Міждержавної гільдії інженерів консультантів, Інституту філософії та
соціології Національної Академії Наук Азербайджану (Баку, Азербайджан), громадської організації «Християнська
академія педагогічних наук України» та громадської організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з
духовно-морального виховання»*

*Рекомендовано до видавництва Президією Всеукраїнської Асамблеї докторів наук з державного управління
(Рішення від 24.07.2025, № 10/7-25)*

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index
Copernicus (IC), міжнародної пошукової системи Google Scholar та до
міжнародної наукометричної бази даних Research Bible

Головний редактор: Сопілко Ірина Миколаївна - доктор юридичних наук,
професор, Відмінник освіти України, Лауреат Премії Президента України для молодих
вчених, Лауреат Премії Верховної Ради України найталановитішим молодим ученим в
галузі фундаментальних і прикладних досліджень та науково-технічних розробок, академік
Академії наук вищої школи України, Заслужений юрист України (Київ, Україна)

Редакційна колегія:

- Бахов Іван Степанович — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- Будник Вікторія Анатоліївна - кандидат економічних наук, професор, професор кафедри бізнес-логістики та транспортних технологій Державного університету інфраструктури та технологій (Київ, Україна)
- Волк Павло Павлович — доцент кафедри водної інженерії та водних технологій Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- Гирка Ольга Ігорівна - кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри товарознавства, митної справи та управління якістю Львівського торговельно-економічного університету (Львів, Україна)
- Гнатюк Сергій Олександрович - кандидат технічних наук, доцент, заступник декана факультету аеронавігації, електроніки та телекомунікацій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Дацій Олександр Іванович - доктор економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- Дівізінюк Михайло Михайлович - доктор фізико-математичних наук, професор, Завідувач відділу Відділу цивільного захисту та інноваційної діяльності Державної установи "Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України" (Київ, Україна)
- Дяденчук Альона Федорівна - кандидат технічних наук, старший викладач кафедри вищої математики і фізики Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (Мелітополь, Україна)
- Забулонов Юрій Леонідович - доктор технічних наук, професор, Член-кореспондент НАН України, директор Державної установи «Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України» (Київ, Україна)
- Ільїн Валерій Юрійович - доктор економічних наук, професор (Київ, Україна)
- Ільїна Анастасія Олександрівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління і адміністрування Національного торговельно-економічного університету (Київ, Україна)
- Кардаш Оксана Любомирівна — кандидат економічних наук, доцент кафедри комп'ютерних технологій та економічної кібернетики Навчально-наукового інституту автоматизації, кібернетики та обчислювальної техніки Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне, Україна)
- Квасніков Володимир Павлович — доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри комп'ютеризованих електротехнічних систем та технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

- Василиків І.Б.** 539
ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ПІДРУЧНИКІВ І РЕСУРСІВ
- Васильченко О.І., Дерев'янко Ю.М., Вертегел В.Л.** 551
ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СТУДЕНТІВ ПРАВОЗНАВЦІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
- Вербівський Д.С.** 564
ЗМІСТОВО-КОМПОНЕНТНА СТРУКТУРА ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ
- Волошина О.В.** 578
ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ З ТУРИЗМУ І РЕКРЕАЦІЇ
- Воробйов Я.А., Воробйова А.В.** 601
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МАТЕМАТИКИ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ У ШКОЛІ
- Врабель Т.Т.** 616
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ ЯК МОВИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ
- Гарапко В., Теличко Н.** 627
ФОРМУВАННЯ ІКТ-КОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК СКЛАДНИК ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ЗВО В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
- Гетало О.Д.** 639
ФАХОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ У ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ ФАРМАЦІЇ

УДК 378:373.3.091.12.011.3–051]:004(410) (043.5)

[https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-7\(48\)-627-638](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-7(48)-627-638)

Гаранко Віталія кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри англійської мови, літератури з методиками навчання Мукачівського державного університету, м. Мукачево, <https://orcid.org/0000-0001-7171-8448>

Теличко Наталія доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри англійської мови, літератури з методиками навчання, Мукачівський державний університет м. Мукачево, <https://orcid.org/0000-0001-6776-8952>

ФОРМУВАННЯ ІКТ-КОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК СКЛАДНИК ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ЗВО В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Анотація. У статті досліджено взаємозв'язок між формуванням ІКТ-компетентності та іншомовної комунікативної компетентності в процесі професійної підготовки здобувачів вищої освіти. Проаналізовано роль сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у підвищенні ефективності оволодіння іноземною мовою та інтеграція ІКТ в освітній процес ЗВО. Обґрунтовано необхідність цілеспрямованого розвитку ІКТ-компетентності для забезпечення конкурентоспроможності майбутніх фахівців на сучасному ринку праці, адже у сучасному освітньому просторі імплементація інформаційно-комунікаційних технологій у процес викладання іноземних мов є надзвичайно актуальним процесом. Аналіз наукових досліджень вітчизняних та зарубіжних авторів підтверджують позитивний вплив ІКТ на підвищення мотивації та покращення навичок здобувачів, що робить їх використання невід'ємною частиною формування іншомовної комунікативної компетентності. Це, в свою чергу, безпосередньо впливає на формування ІКТ-компетентності як складника професійної підготовки здобувачів закладів вищої освіти. Доведено, що викладання іноземних мов із залученням ІКТ має низку значних переваг порівняно з традиційними методами. Серед них варто виділити: комунікативну спрямованість: ІКТ створюють інтерактивне середовище, що сприяє активній комунікації. Візуалізацію навчальної інформації: мультимедійні засоби дозволяють краще засвоювати матеріал. Можливість

зберігання великої кількості інформації: цифрові ресурси надають доступ до необмеженого обсягу даних. Автоматизацію процесів перевірки: системи автоматичної оцінки економлять час викладача та студента. Легкий доступ до ресурсів: інтернет-ресурси доступні в будь-який час та з будь-якого місця. Можливість постійної зміни та поповнення матеріалів: навчальні матеріали можуть оперативно оновлюватися. Постійне оновлення та достовірність інформації: забезпечується актуальність навчальних матеріалів, що підвищує залученість здобувачів. Сучасні наукові дослідження вказують, що наявність новітніх технічних засобів значно спрощує реалізацію особистісно-орієнтованого підходу в навчанні на всіх рівнях здобуття освіти. Це забезпечує індивідуалізацію та диференціацію процесу з урахуванням індивідуальних особливостей здобувачів та їхнього рівня підготовки.

Ключові слова: професійна підготовка, іноземна мова, іншомовна комунікативна компетентність, ІКТ-компетентність, здобувачі ЗВО, цифрова компетентність, дистанційне навчання, очне навчання.

Harapko Vitaliia Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of English Language, Literature and Teaching Methods, Mukachevo State University, Mukachevo, <https://orcid.org/0000-0001-7171-8448>

Telychko Natalia Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Professor of the Department of English language, literature with teaching methods, Mukachevo State University Mukachevo, <https://orcid.org/0000-0001-6776-8952>

FORMATION OF ICT COMPETENCE AS A COMPONENT OF PROFESSIONAL TRAINING OF HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN THE CONTEXT OF FORMATION OF FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE

Abstract. This article explores the interrelationship between the formation of ICT competence and foreign language communicative competence in the process of professional training for higher education students. It analyzes the role of modern information and communication technologies (ICT) in increasing the effectiveness of foreign language acquisition and the integration of ICT into the educational process of higher education institutions.

The necessity of purposeful development of ICT competence is substantiated to ensure the competitiveness of future specialists in the modern labor market, as the implementation of information and communication technologies in foreign

language teaching is an extremely relevant process in the contemporary educational landscape.

Analysis of scientific research by domestic and foreign authors confirms the positive impact of ICT on increasing motivation and improving students' skills, making their use an integral part of forming foreign language communicative competence. This, in turn, directly influences the formation of ICT competence as a component of professional training for higher education students.

It is proven that teaching foreign languages with the involvement of ICT has a number of significant advantages compared to traditional methods. Among them, the following are worth highlighting: Communicative orientation: ICT creates an interactive environment that promotes active communication. Visualization of learning information: multimedia tools allow for better material assimilation.

Ability to store large amounts of information: digital resources provide access to an unlimited volume of data. Automation of assessment processes: automatic grading systems save time for both instructors and students. Easy access to resources: Internet resources are accessible anytime and from anywhere. Possibility of continuous modification and replenishment of materials: learning materials can be updated quickly. Constant updating and reliability of information: ensures the relevance of learning materials, increasing student engagement.

Contemporary scientific research indicates that the availability of modern technical tools significantly simplifies the implementation of a student-centered approach in education at all levels of learning. This ensures the individualization and differentiation of the process, taking into account the individual characteristics of students and their level of preparation.

Keywords: professional training, foreign language, foreign language communicative competence, ICT competence, higher education students, digital competence, distance learning, in-person learning.

Постановка проблеми. У сучасному глобалізованому світі, де кордони розмиваються, а інформаційні потоки стають все більш інтенсивними, володіння іноземною мовою та вміння ефективно використовувати інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) є невід'ємними атрибутами успішного фахівця. Заклади вищої освіти (ЗВО) постають перед викликом не просто надати здобувачам набір знань, а сформувати цілісну систему компетентностей, яка дозволить їм адаптуватися до мінливих умов та ефективно працювати у багатомовному та високотехнологічному середовищі. В цьому контексті, професійна підготовка здобувачів ЗВО не може бути повноцінною без цілеспрямованого формування ІКТ-

компетентності як нерозривного складника іншомовної комунікативної компетентності.

Традиційні підходи до викладання іноземної мови вже не відповідають потребам інформаційного суспільства.

Сучасні здобувачі вищої освіти потребують не лише знання граматики та лексики, а й вміння ефективно застосовувати ці знання в реальних комунікативних ситуаціях, використовуючи при цьому цифрові інструменти. Як зазначає Компанець Н.М., «інтеграція ІКТ у процес навчання іноземної мови значно розширює можливості для автентичної комунікації та доступу до різноманітних інформаційних ресурсів» [3]. Відповідно, розвиток ІКТ-компетентності стає не додатковою опцією, а необхідною умовою для якісного оволодіння іноземною мовою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемою формування ІКТ-компетентності як важливого елементу професійної підготовки здобувачів ЗВО через формування іншомовної комунікативної компетентності займалися багато вітчизняних та зарубіжних науковців: Л. В. Біркун, Р. Джонсон, І. О. Китайгородська, С. В. Козак, С.Ю.Ніколаєва, Д. Хаймс та інші. Власне питання іншомовної компетентності як вагомого чинника професійної підготовки фахівців розглядається в працях вчених і науковців А.С. Андрієнко, О.С. Волошин, С.В.Козак й інших.

Метою статті є аналіз ролі ІКТ-компетентності у контексті формування іншомовної комунікативної компетентності здобувачів ЗВО та обґрунтування методичних підходів до їх інтегрованого розвитку у процесі професійної підготовки.

Виклад основного матеріалу. ІКТ як рушійна сила модернізації іншомовної освіти. В умовах стрімкого розвитку телекомунікацій, мультимедійних та інформаційних систем, а також активної модернізації української вищої освіти, використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на заняттях з іноземної мови стає не просто бажаним, а одним із найважливіших елементів освітнього процесу.

Сучасна освітня система стикається з потребою переосмислення та корекції застарілих методів, прийомів і форм освітнього процесу. Це зумовлено, насамперед, повсюдним впровадженням та широким використанням ІКТ.

Ці технології активно застосовуються для передачі інформації та забезпечення ефективної взаємодії між викладачем та здобувачем у сучасних системах відкритої денної, дистанційної та змішаної освіти. Таким чином, формування ІКТ-компетентності стає ключовим аспектом у підготовці здобувачів ЗВО для успішного опанування іншомовної комунікативної компетентності в сучасному світі.

Сучасні концепції компетентнісного підходу у вищій освіті акцентують увагу на формуванні не лише знань та умінь, а й здатності застосовувати їх у практичній діяльності. ІКТ-компетентність розглядається як одна з ключових, що охоплює не тільки технічні навички, але й критичне мислення, вміння шукати, аналізувати та створювати інформацію, а також співпрацювати за допомогою цифрових технологій. Згідно з сучасними науковими вітчизняними та зарубіжними дослідженнями «ІКТ-компетентність є основою для успішної адаптації фахівця до постійно змінюваних вимог ринку праці та забезпечення його професійної мобільності»[2; 3; 5].

У контексті професійної підготовки здобувачів ЗВО, ІКТ-компетентність проявляється у здатності використовувати спеціалізоване програмне забезпечення, цифрові інструменти для моделювання, аналізу даних, підготовки презентацій та звітності. Вона також включає навички роботи з базами даних, хмарними технологіями та платформами для дистанційного навчання.

Аналіз останніх досліджень та публікацій вказує, що ІКТ є одним з найефективніших каталізаторів іншомовної комунікативної компетентності. Сучасний світ вимагає від викладачів та здобувачів, які вивчають іноземні мови, нових, ефективних методів здобуття інформації. Ці методи мають бути засновані на можливості постійного доступу до ресурсів з будь-якого місця. У цьому контексті, спостерігається чітка тенденція до популяризації вивчення мови за допомогою Інтернету, штучного інтелекту, що базується на концепції онлайн-доступу для безперервної освіти протягом усього життя (Hutten et al., 2005).

Поєднання нагальної потреби в безперервному навчанні та безпрецедентних технологічних інновацій у сфері комунікацій дало потужний поштовх до розвитку дистанційних методів освіти, зокрема, онлайн-навчання та значного покращення очного навчання (Garrison, 2000). Вища освіта перебуває в епосі значної власної реформації, спричиненої невідпинним та швидким розвитком ІКТ та штучного інтелекту та покликана вирішувати п'ять ключових питань: 1) Постійний доступ до ІКТ: вища освіта може стати більш доступною завдяки навчанню студентів на відстані. 2) ІКТ сприяє постійній участі в навчанні та опитуваннях: студенти можуть брати активну участь у процесі навчання та тестуванні з відповідних предметів. 3) Навчання та викладання на основі ІКТ сприяють розвитку спільноти: це відбувається за допомогою онлайн-програм, програм та додатків для соціальних мереж. 4) ІКТ відіграють важливу роль у розробці відповідних навчальних програм: вони дозволяють створювати програми для різних студентів з урахуванням їхніх потреб. 5) ІКТ також можуть допомогти

знизити вартість різних інфраструктурних інструментів: це стосується викладання та вивчення англійської мови.

Зрештою, ІКТ є незамінним інструментом, що дозволяє впоратися з викликами ефективного вивчення іноземних мов. Це не просто інструмент, а життєвий навик, який сприяє розвитку навичок аудіювання, говоріння, читання та письма.

Грунтуючись на ідеї про те, що ІКТ можуть сприяти розвитку віддаленого та самостійного навчання, Лім визначає п'ять етапів процесу індивідуалізованого навчання, заснованого на освітніх потребах здобувачів: 1) Здобувачі формують свої власні проблеми або питання. 2) Здобувачі планують і розробляють свої стратегії вирішення проблем протягом певного періоду часу. 3) Здобувачі вивчають ресурси для вирішення проблем, використовуючи свої базові знання. 4) Здобувачі синтезують ресурси і надають рішення. 5) Здобувачі обговорюють висновки для подальшого вдосконалення [8].

Важливим принципом навчання протягом усього життя є здатність до цілеспрямованості та самостійності [5]. Це підкреслює необхідність формування у здобувачів ЗВО ІКТ-компетентності як невід'ємної складової їхньої професійної підготовки загалом, що безпосередньо впливає на іншомовну комунікативну компетентність.

Метою статті є дослідження актуальності впровадження новітніх методик викладання іноземної мови здобувачам за допомогою використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Основний акцент зроблено на тому, як ці методики сприяють підвищенню зацікавленості здобувачів у процесі навчання.

Виклад основного матеріалу: ІКТ є вагомим трансформуючим інструментом особливо у формуванні іншомовної комунікативної компетентності. Застосування складових інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на заняттях з іноземної мови має особливе значення, оскільки створює нове освітнє середовище. Це середовище, з одного боку, надає доступ до раніше недоступних матеріалів та автентичних текстів, а з іншого – сприяє плідній взаємодії всіх учасників освітнього процесу. ІКТ мають значні переваги перед традиційними методами навчання. Вони сприяють індивідуалізації навчання, інтенсифікації самостійної роботи студентів та підвищенню їхньої пізнавальної активності. Серед безперечних переваг ІКТ у побудові навчального процесу виділяють: комунікативну спрямованість; візуалізацію навчальної інформації; можливість зберігання великої кількості інформації; автоматизацію процесів перевірки; легкий доступ до ресурсів; можливість постійної зміни та поповнення навчальних матеріалів. Наявність новітніх технічних засобів значно спрощує для

викладача реалізацію особистісно-орієнтованого підходу в освітньому процесі, що забезпечує індивідуалізацію та диференціацію з урахуванням особливостей здобувачів та їхнього рівня навченості [1].

Існує велика різноманітність засобів ІКТ які можна використовувати у освітньому процесі та їх методичне призначення. До найбільш часто використовуваних засобів ІКТ у навчальному процесі належать: електронні версії підручників і посібників; транслявання презентацій, освітніх відео- та аудіоресурсів за допомогою комп'ютера і мультимедійного проектора; залучення студентів до онлайн-ігор, тестування тощо за допомогою освітніх ресурсів Інтернету; науково-дослідні роботи та проекти.

У педагогічній практиці існують різноманітні класифікації засобів ІКТ за сферами їх методичного призначення [1; 2].

Можемо виокремити деякі особливості викладання з використанням ІКТ та їх переваги. Однією з основних технологій вивчення іноземних мов на основі ІКТ є можливість постійного доступу до навчальних матеріалів і лекцій. Для проходження онлайн-курсу з вивчення англійської мови достатньо мати комп'ютер, підключений до Інтернету [3]. Ще одна ключова перевага навчання на основі ІКТ – це гнучкість у персоналізації навчального процесу відповідно до стилістики навчання, компетенцій та визначених цілей здобувача. Використовуючи певне програмне забезпечення, викладачі можуть контролювати результати роботи здобувачів, відслідковувати досягнутий рівень кожного та оперативно оновлювати свої онлайн-ресурси, такі як навчально-методичні комплекси, нотатки, статті, відео тощо.

Найпоширенішими інструментами, що забезпечують інтерактивність та мотивацію здобувачів до навчання можемо вказати такі: можливість обміну корисною інформацією з конкретних тем за допомогою онлайн-засобів, таких як форуми.

Модерація форумів забезпечує дотримання мети дискусії. Онлайн-чати та поштові розсилки є важливим аспектом для розвитку навичок спілкування іноземною мовою, оскільки дозволяють пов'язувати учасників віртуальної спільноти зі спільними інтересами та координаторами проектів у груповому середовищі [6; 8].

Слід згадати, що вивчення мови на основі ІКТ розвивається як синхронно, так і асинхронно. У першому випадку здобувачі можуть ставити питання викладачеві під час відеоконференції в режимі реального часу, очно, дистанційно або на онлайн-уроках, використовуючи текстові повідомлення чи аудіозаписи (за наявності мікрофона та динаміка). В асинхронній формі здобувачі спілкуються з викладачем через електронну пошту, дискусійні форуми або під час вивчення різноманітних матеріалів курсу, доступних в Інтернеті. Таким чином, ключовою концепцією є

«інтерактивність між здобувачами та викладачем», що сприймається як додаткова мотивація до активного навчального процесу [4].

Останнім часом актуалізується підхід, заснований на комбінації декількох підходів викладання, відомий як «комбіноване навчання» (blended learning). Його концепція полягає у поєднанні викладання, що дозволяє об'єднати гнучкість нових інструментів та функціональність традиційних методів. Основна мета комбінованої моделі – використовувати різноманітні ресурси, такі як чергування індивідуальних і групових обговорень, підвищення мотивації завдяки обміну інформацією щодо пройденого матеріалу, індивідуальний підхід для перевірки та закріплення вивченого. Використання такого підходу передбачає, що обидві сторони – викладач і здобувач – повинні володіти необхідними навичками як для традиційного, очного навчання, так і для застосування сучасних ІКТ (комп'ютер, проектор, аудіосистеми, мікрофони) для забезпечення дистанційних та змішаних форм навчання [3; 7].

Беззаперечним є те, що інтернет та його засоби, включно із штучним інтелектом, є важливим інструментом передачі різнотипової освітньої інформації та спільної роботи викладачів та здобувачів у процесі здобуття освіти.

Інтернет є засобом, за допомогою якого можна отримати доступ до корисних наукових та навчальних матеріалів, есе та статей, що стосуються основної теми курсу вивчення іноземної мови, зокрема англійської. Неможливо розглядати ІКТ без урахування використання Інтернету як засобу співпраці, за допомогою якого можна створювати віртуальні спільноти для викладання та вивчення англійської мови. Для цієї мети доцільно використовувати форуми, чати, дискусійні групи, аудіо- та відеоконференції тощо. Ще один сучасний спосіб збору ресурсів – публікація результатів групових проєктів для завантаження для подальшого поширення, що у свою чергу, допомагає набуттю мотивації до навчання та покращення якості освіти здобувачами ЗВО у цілому [6].

Потенціал ІКТ у поєднанні з мережею Інтернет використовується для вивчення іноземних мов, особливо коли є необхідність здійснення навчання як у синхронних, так і в асинхронних формах. Зокрема, навіть якщо онлайн-форуми та дискусійні групи чи чати з ШІ в Інтернеті не передбачають присутності учасників у реальному часі, вони пов'язані з ідеєю навчання як соціального процесу. Ці механізми ефективно використовуються завдяки синхронній взаємодії, на основі якої були створені традиційні методи навчання в приміщенні, де кожен здобувач може взяти участь у дискусії та бути почутим усіма в реальному часі, ставлячи питання викладачу та звертаючись один до одного. Відносини між викладачем і здобувачем є

більш реальними в синхронному онлайн-контексті, ніж у великих університетських аудиторіях, де викладач не може «досягти» кожного учасника освітнього процесу [4 ; 5].

ІКТ надає безліч переваг для опанування мови на основі ІКТ як викладачам, так і здобувачам. Cheong та Scanlon, Jones, Butcher, Greenberg, Ross, Murphy та Tosunoglu посиляються на найбільш важливі переваги вивчення мови на основі ІКТ, які включають: зниження витрат на освіту; можливість створення динамічного освітнього контексту; можливість адаптувати параметри навчального матеріалу до особливостей освітніх груп за допомогою ІКТ у мовних групах [4; 7; 8].

На основі аналізу наукової та методичної літератури маємо виокремити роль ІКТ у формуванні іншомовної комунікативної компетентності. Іншомовна комунікативна компетентність передбачає не лише володіння мовою на певному рівні, а й здатність ефективно взаємодіяти з носіями мови у різних ситуаціях, розуміти культурні особливості та адекватно реагувати. Застосування ІКТ значно розширює можливості для формування всіх компонентів цієї компетентності: мовленнєва, соціокультурна, стратегічна компетентності.

Давайте розглянемо кожну з них. Мовленнєва компетентність реалізується через використання онлайн-словників, граматичних довідників, інтерактивних вправ, платформ для обміну повідомленнями та відеоконференцій дозволяє покращити вимову, збагатити словниковий запас та відпрацювати граматичні конструкції. Наприклад, використання ШІ-інструментів для корекції вимови або синтезу мовлення може значно прискорити процес навчання.

Соціокультурна компетентність забезпечується доступом до автентичних матеріалів завдяки Інтернету (фільми, новини, блоги, подкасти), що дозволяє здобувачам зануритися в культурне середовище носіїв мови та розвинути розуміння соціокультурних реалій.

«Віртуальні екскурсії та інтерактивні платформи дозволяють здобувачам відчувати себе частиною іншомовного простору», – зазначає Коваленко Л. М. [2]. Стратегічна компетентність реалізується завдяки ІКТ, які допомагають розвивати вміння долати комунікативні труднощі, використовувати компенсаторні стратегії, знаходити необхідну інформацію в реальному часі.

Ефективне формування ІКТ -компетентності та іншомовної комунікативної компетентності потребує цілеспрямованої інтеграції ІКТ в освітній процес. Це може бути реалізовано через: використання спеціалізованих онлайн-платформ та застосунків; проектна діяльність із застосуванням ІКТ; використання автентичних матеріалів та віртуальних

навчальних середовищ; дистанційне та змішане навчання. На основі аналізу сучасних ресурсів надамо їх короткий опис.

Використання спеціалізованих онлайн-платформ та застосунків здійснюється через навчальні платформи (Moodle, Google Classroom), мобільні додатки для вивчення мов (Duolingo, Babbel), платформи для обміну мовним досвідом (Italki, Tandem) тощо. Проектна діяльність із застосуванням ІКТ полягає у створенні мультимедійних презентацій, відеороликів, веб-сайтів іноземною мовою, що вимагає використання різноманітних цифрових інструментів та сприяє розвитку як мовних, так і цифрових навичок. Використання автентичних матеріалів та віртуальних навчальних середовищ це робота з професійно орієнтованими текстами, відео, аудіоматеріалами іноземною мовою, пошук та обробка інформації з іноземних джерел. Дистанційне та змішане навчання здійснюється через застосування синхронних (вебінари) та асинхронних (онлайн-курси) форм навчання, що вимагають високого рівня ІКТ-компетентності від викладачів та здобувачів.

Висновок. Впровадження ІКТ дозволяє підвищити вміння здобувачів аналізувати та організовувати отриману інформацію. Використання нових технологій модернізує та диференціює процес навчання, враховуючи індивідуальні особливості кожного здобувача, що підвищує ефективність його підготовки.

Це також стимулює здобувачів до подальшого самостійного вивчення іноземної мови, що є важливим аспектом формування їхньої професійної компетентності. дослідження фахівців у галузі освіти, можна зробити висновок, що впровадження новітніх технологій навчання дозволяє зменшити витрати на освіту, що є досить актуальним питанням. Крім того, завдяки використанню ІКТ покращується адаптація та персоналізація навчального матеріалу для викладання іноземної мови, враховуючи особливості освітніх груп, рівнів та індивідуальних потреб та запитів здобувачів. Важливо розуміти, що інформаційно-комунікаційні технології повинні бути впроваджені як ефективний та цінний додатковий інструмент навчання, а не заміна повноцінного освітнього процесу. ІКТ не замінюють традиційні методи, а, навпаки, гармонійно поєднуються з ними на всіх етапах навчання: ознайомлення, тренування, застосування та контроль. Це вимагає адаптації як викладачів, так і здобувачів до нових професійних навичок для використання ресурсів ІКТ на належному рівні, що є ключовим у формуванні ІКТ-компетентності. Формування ІКТ-компетентності є невід'ємною частиною професійної підготовки здобувачів ЗВО, особливо в контексті розвитку іншомовної комунікативної компетентності. Сучасні реалії вимагають від майбутніх фахівців не лише глибоких знань у своїй

галузі та володіння іноземною мовою, а й уміння ефективно використовувати цифрові технології для професійної діяльності та комунікації. Інтеграція ІКТ у освітній процес з іноземної мови сприяє підвищенню мотивації здобувачів, забезпечує всім учасникам цього процесу доступ до автентичних матеріалів, розширює можливості для інтерактивного навчання та формує навички, критично важливі для успішної кар'єри в глобальному інформаційному просторі. Подальші дослідження можуть бути зосереджені на розробці конкретних методик інтегрованого навчання та оцінки ефективності таких підходів у різних спеціальностях.

Література:

1. Буленок, С. М., Л. В. Коваленко. "Психологічні та педагогічні особливості дистанційного навчання." Дистанційне навчання в глобалізованому світі». – Київ: нац. торг.-екон. ун-т : 11-14. <https://scholar.google.com.ua/scholar?oi=bibs&cluster=16907841771890322705&btnI=1&hl=uk>

2. Н. М. Компанець. Використання інформаційно-комунікаційних технологій для активізації пізнавальної діяльності студентів у процесі вивчення іноземних мов. Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems, 47, 186-189. <https://vspu.net/sit/index.php/sit/article/view/2880>

3. Теличко Наталія Вікторівна, Гарапко Віталія Іванівна, Фодор Катерина Йосипівна, Білак Мар'яна Василівна, Гарапко Мар'яна Сергіївна Педагогічні аспекти формування компетентності штучного інтелекту здобувачів освіти на заняттях з іноземної мови / Теличко Наталія Вікторівна, Гарапко Віталія Іванівна, Фодор Катерина Йосипівна, Білак Мар'яна Василівна, Гарапко Мар'яна Сергіївна // Перспективи та інновації науки. Серія "Педагогіка", Серія "Психологія", Серія "Медицина" : науковий журнал / гол. ред. Чернуха Н.М. – Київ, 2024. – № 12(46). – С. 827-839. – ISSN 2786-4952(Online)[Копія],[Фахове видання],[Index Copernicus]. – DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-12\(46\)-827-839](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-12(46)-827-839).

4. Altun M. The integration of technology into foreign language teaching. altun. international journal on New Trends in Education and Their Implications. 2015. № 6. P. 22–27. https://www.researchgate.net/publication/349319007_THE_INTEGRATION_OF_TECHNOLOGY_INTO_FOREIGN_LANGUAGE_TEACHING

5. Flores, C., & Flores, J. Learning for Life: The Challenge of the 21st Century. Pearson Education. <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://documents1.worldbank.org/curated/en/237951586807728>

6. Garrison, D. R.. Theoretical challenges for distance education in the 21st century: A research agenda. International Review of Research in Open and Distributed Learning, 1(1), 1–17. <https://www.irrodl.org/index.php/irrodl/article/view/2>

7. Hutten, M. L., Rabe, B., & Schulze, C. E-learning: The Future of Education. Springer. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=904201

8. Lim, C. P. (2004). Learning Styles and Strategies for Enhancing Online Learning. McGraw-Hill. https://www.academia.edu/179508/Lim_C_P_2004_Engaging_learners_in_online_learning_environments_TechTrends_For_Leaders_in_Education_and_Training_48_23

References:

1. Bulenok, S. M., L. V. Kovalenko. "Psykhologichni ta pedahohichni osoblyvosti dystantsiinoho navchannia." [Psychological and pedagogical features of distance learning]. Dystantsiine navchannia v hlobalizovanomu sviti - Distance learning in the globalized world. – Kyiv. nats. torh.-ekon. un- : 11-14. <https://scholar.google.com.ua/scholar?oi=bibs&cluster=16907841771890322705&btnI=1&hl=uk>
2. N. M. Kompanets. Vykorystannia informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii dlia aktyvizatsii piznavalnoi diialnosti studentiv u protsesi vyvchennia inozemnykh mov. [Use of information and communication technologies to activate students' cognitive activity in the process of learning foreign languages]. Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems, 47, 186-189. <https://vspu.net/sit/index.php/sit/article/view/2880>
3. Telychko Nataliia Viktorivna, Harapko Vitaliia Ivanivna, Fodor Kateryna Yosypivna, Bilak Mariana Vasylivna, Harapko Mariana Serhiivna Pedahohichni aspekty formuvannia kompetentnosti shtuchnoho intelektu здобувачів освіти на заняттях з іноземної мови / Telychko Nataliia Viktorivna, Harapko Vitaliia Ivanivna, Fodor Kateryna Yosypivna, Bilak Mariana Vasylivna, Harapko Mariana Serhiivna [Pedagogical aspects of forming the competence of artificial intelligence of students acquiring education in foreign languages] // Perspektyvy ta innovatsii nauky. Seriiia "Pedahohika", Seriiia "Psykhologhiia", Seriiia "Medytsyna" - Perspectives and innovations of science. Series "Pedagogy", Series "Psychology", Series "Medicine": naukovyi zhurnal / hol. red. Chernukha N.M. – Kyiv, 2024. – № 12(46). – S. 827-839. – ISSN 2786-4952(Online)[Kopiia],[Fakhove vydannia],[Index Copernicus]. – DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-12\(46\)-827-839](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-12(46)-827-839).
4. Altun M. The integration of technology into foreign language teaching. altun. international journal on New Trends in Education and Their Implications. 2015. № 6. P. 22–27. https://www.researchgate.net/publication/349319007_THE_INTEGRATION_OF_TECHNOLOGY_INTO_FOREIGN_LANGUAGE_TEACHING
5. Flores, C., & Flores, J. Learning for Life: The Challenge of the 21st Century. Pearson Education. chrome-extension://efaidnbmnnnnibpcajpcglclefindmkaj/<https://documents1.worldbank.org/curated/en/237951586807728>
6. Garrison, D. R. Theoretical challenges for distance education in the 21st century: A research agenda. International Review of Research in Open and Distributed Learning, 1(1), 1–17. <https://www.irrodl.org/index.php/irrodl/article/view/2>
7. Hutten, M. L., Rabe, B., & Schulze, C. (2005). E-learning: The Future of Education. Springer. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=904201
8. Lim, C. P. Learning Styles and Strategies for Enhancing Online Learning. McGraw-Hill. https://www.academia.edu/179508/Lim_C_P_2004_Engaging_learners_in_online_learning_environments_TechTrends_For_Leaders_in_Education_and_Training_48_23

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>